

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Терапия және кардиология» кафедрасы	
Силлабус	20 беттің 1 беті

СИЛЛАБУС

«Эндокринологиядағы алмастыру терапиясының негіздері» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасы 7R01108 «Эндокринология ересектер, балалар» Білім беру бағдарламасы

1.	Пән туралы жалпы мағлұмат		
1.1	Пәннің коды: R-EATN	1.6	Оқу жылы: 2025-2026
1.2	Пәннің атауы: Эндокринологиядағы алмастыру терапиясының негіздері	1.7	Курс: 1
1.3	Пререквизиттер: Стационардағы эндокринология (балалар)	1.8	Семестр:-
1.4	Постреквизиты: Сәуелік және радиоизотоптық диагностика	1.9	Кредит саны (ECTS): 2/60
1.5	Цикл: БНП	1.10	Компонент: ТК
2.	Пәннің сипаттамасы		
Эндокринопатиясы бар науқастарда гормондарды алмастыратын терапияның маңызы. Эндокриндік бұзылулардан туындайтын өзгерістердің алдын алу және түзету. Сперматогенезді ынталандыру, негізгі еркек гормонын – тестостеронды реттеу үшін жыныстық жетілудің кешеуілдеуі, импотенция, онкологиялық аурулардың дамуы кезінде еркектерде алмастырғыш терапияны қолдану.			
3.	Жиынтық бағалау нысаны *		
3.1	Тестілеу V	3.3	ОСКЭ немесе науқастың төсегінде практикалық дағдыларды қабылдау
3.2	Ауызша	3.4	Басқа (көрсету)
4.	Пәннің мақсаты		
Эндокринопатиялар кезінде орынбасушы гормондық терапияның рөлін жан-жақты түсінуді қалыптастыру, эндокриндік бұзылыстардың салдарынан туындайтын өзгерістердің алдын алу және түзету қағидаларын меңгеру, сондай-ақ ерлерде жыныстық жетілудің кешеуілдеуі, репродуктивтік функцияның бұзылыстары, импотенция, онкологиялық аурулар кезінде, соның ішінде сперматогенезді стимуляциялау және тестостерон деңгейін реттеу мақсатында гормондық терапияны оңтайлы қолдануды игеру.			
5.	Пәнді оқыту нәтижелері		
ОН 1	Негізгі эндокриндік аурулардың эпидемиологиялық ерекшеліктерін түсіндіреді, популяция деңгейінде қауіп факторларын және таралу үрдістерін интерпретациялайды.		
ОН 2	Эндокриндік ауруларды заманауи номенклатураға сәйкес жіктейді, халықаралық және ұлттық жіктемелерді меңгерген, оларды клиникалық жағдайларда қолданады.		
ОН 3	Эндокриндік патологиясы бар пациенттерді тексерудің зертханалық, аспаптық және функционалдық зерттеулерді қоса алғанда, әдістерін тандайды және дұрыс интерпретациялайды.		
ОН 4	Негізгі эндокриндік аурулардың дифференциалдық диагностикасын жүргізеді, амбулаториялық қабылдауда негізделген клиникалық диагнозды формулировкалайды.		
ОН 5	Қазақстан Республикасының клиникалық хаттамалары мен ұсынымдарына сәйкес ем тағайындайды, госпитализацияға көрсеткіштерді анықтайды, пациентті маршрутизациялайды және амбулаториялық жағдайда жүргізу принциптерін қолданады.		
ОН 6	Реабилитациялық іс-шараларға қажеттілікті бағалайды және оларды жоспарлайды, эндокриндік пациенттерді реабилитациялаудың заманауи тәсілдерін меңгерген және эндокринологиядағы зерттеулердің принциптерін түсінеді.		
5.1	ОН пәндер	Пән ОН-мен байланысты ББ Оқыту нәтижелері	

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
«Терапия және кардиология» кафедрасы			20 беттің 2 беті
Силлабус			

ОН 1, ОН 2, ОН3	ОН4 Қауіпсіздік және сапа: қауіптерді бағалауға және медициналық эндокринологиялық көмектің қауіпсіздігі мен сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін тиімді әдістерді қолдануға қабілетті.
ОН 4, ОН 5, ОН6	ОН6, Зерттеу: адекватты зерттеу сұрақтарын тұжырымдай алады, кәсіби әдебиетті сыни бағалай алады, өзінің күнделікті қызметінде Халықаралық дерекқорларды тиімді пайдалана алады, зерттеу тобының жұмысына қатыса алады

6. Пән туралы толық мәлімет			
6.1	Өткізілетін орны (клиникалық база, мекенжай, клиникалық базаның бөлімі): Облыстық клиникалық аурухана Майлы Қожа 4 көшесі		
	Қалалық кардиология орталығы, Байтұрсынова көшесі 79		
	Қалалық аурухана №2, Жандосова көшесі 72а		
	тел 40-82-22 (внутр.- 1100), электронды адрес: www.ukma.kz .		
6.2	Резиденттердің аудиторлық жұмыс сағаттарының саны	Практикалық сабақ сағат:	Резиденттердің өзіндік жұмысының сағат саны (РТӨЖ+РӨЖ)
			РТӨЖ(СРРП) РӨЖ(СРР)
	60	12	39 9

7. Оқытушылар тулары ақпарат			
№	Аты- жөні	Дәрежесі және лауазымы	Электронды почтасы
1.	Асанова Галия Куттымбетовна	м.ғ.к., доцент	agk-26@mail.ru
2	Серикбаева Мира Турдалиевна	ассистент, денсаулық сақтау магистрі	semira70@mail.ru
3	Кушекбаева Асия Ергешовна	м.ғ.к., доцент	dr_asia@mail.ru
Клиникалық жетекшілер туралы мәліметтер			
4	Есенбекова Назира Адильбаевна	Эндокринолог-дәрігер	nazira_adilbay@mail.ru

8. Тақырып жоспары						
Ап та/ кү ні	Тақырыбы	Қысқаша мазмұны	Пәннің ОН	Са-ғат саны	Оқытудың түрлері/әдістері/ оқыту техноло-гиялары	Бақылаудың түрлері /әдістері
1	Тәжірибелік сабақ Гипотиреоз кезіндегі орынбасушы терапия. Левотироксин дозасын таңдау және емнің тиімділігін бақылау.	Гипотиреоз клиникасын, жасқа, дене массасына, қосымша ауруларға және жүктілікке байланысты левотироксин дозасын таңдаудың қағидаларын меңгеру. ТТГ мен еркін Т4 динамикасын интерпретациялау тәжірибесі. Компенсация критерийлерін, бақылау жиілігін	ОН 1 ОН 2 ОН 3	2	Науқастарды қарау, медициналық құжаттамамен жұмыс. медициналық құжаттамамен жұмыс. Сабақ тақырыбын талқылау. Клиникалық жағдайларды талдау. Тәжірибелік дағдыларды меңгеру.	Кері байланыс, ауызша сұрау. Клиникалық жағдайды талдауды бағалау. Тәжірибелік дағдыларды бағалау.

		және дозаны өзгерту тактикасын анықтау.				
	РТОЖ/РӨЖ Созылмалы бүйрекүсті безі жеткіліксіздігінде орынбасушы терапия. Глюкокортикоидтар және минералокортикоидтар	Бастапқы және қайталама бүйрекүсті жеткіліксіздігінің диагностикасын талдау. Глюкокортикоидтық және минералокортикоидтық терапияның оңтайлы сызбасын таңдау. Пациентті стресс жағдайларындағы әрекет ету тактикасына, криздердің алдын алу шараларына, дозаларды титрлеу ережелеріне оқыту. Емнің тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау.	ОН 4 ОН 5 ОН 6	6,5/ 1,5	Жұмыс жоспарын құрастыру. Әдебиеттермен және RBL электрондық базасымен жұмыс. Пән нозологиялары бойынша ҚР клиникалық хаттамаларымен жұмыс.	Ғылыми мақалаларды талдау, «360 бағалау»
2	Тәжірибелік сабақ 1 және 2 типті қант диабетінде орынбасушы терапия: инсулинотерапия және заманауи базальды-болустік режимдер.	Инсулинотерапияға көрсеткіштерді, базальды және болустік инсулиндердің сипаттамаларын зерттеу. Тәуліктік дозаны, базальды-болустік арақатынасты, коррекция коэффициенттерін есептеу дағдыларын меңгеру. Инсулинотерапиядағы қателерді, глюкоза мониторингін және гипогликемия кезіндегі тактиканы талдау.	ОН 1 ОН 2 ОН 3	2	Науқастарды қарау, медициналық құжаттамамен жұмыс. медициналық құжаттамамен жұмыс. Сабақ тақырыбын талқылау. Клиникалық жағдайларды талдау. Тәжірибелік дағдыларды меңгеру.	Кері байланыс, ауызша сұрау. Клиникалық жағдайды талдауды бағалау. Тәжірибелік дағдыларды бағалау
	РТОЖ/РӨЖ Әйелдер мен ерлердегі жыныс гормондарымен орынбасушы терапия. Көрсеткіштер, сызбалар және бақылау.	Ерлер мен әйелдердегі гипогонадизмді, орынбасушы гормондық терапияға көрсеткіштерді зерттеу. Тестостерон, эстрогендер, прогестеронды қолдану сызбаларын талдау. Тиімділік, қауіпсіздік, қарсы көрсеткіштер	ОН 4 ОН 5 ОН 6	6,5/ 1,5	Жұмыс жоспарын құрастыру. Әдебиеттермен және RBL электрондық базасымен жұмыс. Пән нозологиялары бойынша ҚР клиникалық хаттамаларымен жұмыс.	Ғылыми мақалаларды талдау, «360 бағалау»

		мен қауіптерді бағалау. Ұзақ мерзімді терапиядағы пациенттерді жүргізу және жанама әсерлерді мониторингтеу.				
3/	Тәжірибелік сабақ Гипопаратиреоз кезіндегі орынбасушы терапия. Кальций, D витаминінің белсенді метаболиттерін қолдану және кальций-фосфор алмасуын бақылау.	Гипопаратиреоз диагностикасы, гипокальциемияның ерекшеліктері. Кальций препараттары мен кальцитриол дозасын таңдау, кальций, фосфаттар және ПТГ мақсатты деңгейлерін анықтау. Нефрокальциноз қауіпін мониторингтеу, гипер- және гипокальциемия симптомдарын бағалау, ұзақ мерзімді бақылау ережелері.	ОН 1 ОН 2 ОН 3	2	Науқастарды қарау, медициналық құжаттамамен жұмыс. медициналық құжаттамамен жұмыс. Сабақ тақырыбын талқылау. Клиникалық жағдайларды талдау. Тәжірибелік дағдыларды меңгеру.	Кері байланыс, ауызша сұрау. Клиникалық жағдайды талдауды бағалау. Тәжірибелік дағдыларды бағалау.
	РТӨЖ/РӨЖ Өсу гормонымен және басқа сирек эндокриндік аурулардағы орынбасушы терапия. Тағайындау және бақылау қағидалары.	Ересектерде өсу гормонын тағайындауға көрсеткіштерді талдау, дозаны есептеу, тиімділік және қауіпсіздік критерийлері. Сирек жағдайларда орынбасушы терапияны (вазопрессин тапшылығы, гипопитуитаризм) қарастыру. Жанама әсерлерді мониторингтеу, пациенттерді маршрутизациялау және заманауи клиникалық ұсынымдар.	ОН 4 ОН 5 ОН 6	6,5/ 1,5	Жұмыс жоспарын құрастыру. Әдебиеттермен және RBL электрондық базасымен жұмыс. Пән нозологиялары бойынша ҚР клиникалық хаттамаларымен жұмыс.	Ғылыми мақалаларды талдау, «360 бағалау» Тестілеу, ауызша сұрау, портфолио қалыптастыру (PF)
	Аралық бақылау №1					
4/	Тәжірибелік сабақ Гиперпролактинемия және гипогонадотропты гипогонадизм кезіндегі орынбасушы терапия.	Гиперпролактинемияны диагностикалау, физиологиялық және патологиялық себептерін ажырату. Допамин агонисттерін қолдану және олардың титрлеу сызбаларын меңгеру.	ОН 1 ОН 2 ОН 3	2	Науқастарды қарау, медициналық құжаттамамен жұмыс. медициналық құжаттамамен жұмыс. Сабақ тақырыбын талқылау. Клиникалық жағдайларды талдау. Тәжірибелік дағдыларды меңгеру.	Кері байланыс, ауызша сұрау. Клиникалық жағдайды талдауды бағалау. Тәжірибелік дағдыларды бағалау.

	Препараттар, дозалар, бақылау.	Гипогонадотропты гипогонадизмдегі орынбасушы терапия тәсілдері. Тиімділікті бақылау, қарсы көрсеткіштерді бағалау және жанама әсерлерді мониторингтеу.				
	РТОЖ/РӨЖ Тиреоидэктомия асқынуларындағы орынбасушы терапия. Гипотиреоз, гипопаратиреоз, радиоактивті йодтан кейінгі жағдай.	Тиреоидэктомиядан кейінгі гормондық профильдің өзгерістерін талдау. Левотироксин дозасын таңдау, кальций-фосфор алмасуын түзету. Радиоактивті йод терапиясынан кейінгі науқастарды бақылаудың ерекшеліктері. Орынбасушы терапияға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштерді анықтау, тиімділік пен қауіпсіздікті бақылау.	ОН 4 ОН 5 ОН 6	6,5/ 1,5	Жұмыс жоспарын құрастыру. Әдебиеттермен және RBL электрондық базасымен жұмыс. Пән нозологиялары бойынша ҚР клиникалық хаттамаларымен жұмыс.	Ғылыми мақалаларды талдау, «360 бағалау»
5	Орталық формалы эндокриндік патологияда орынбасушы терапия: орталық гипотиреоз, несахар диабеті, гипопитуитаризм.	Орталық және перифериялық эндокриндік бұзылыстарды ажырату. Орталық гипотиреозда левотироксин тағайындау алгоритмдері. Несахар диабетінде десмопрессин терапиясы: дозаны титрлеу, осмолялдылықты бақылау. Гипопитуитаризмде кешенді тәсілдер, терапияның тиімділігін бағалау және асқынулардың алдын алу.	ОН 1 ОН 2 ОН 3	2	Науқастарды қарау, медициналық құжаттамамен жұмыс. медициналық құжаттамамен жұмыс. Сабақ тақырыбын талқылау. Клиникалық жағдайларды талдау. Тәжірибелік дағдыларды меңгеру.	Кері байланыс, ауызша сұрау. Клиникалық жағдайды талдауды бағалау. Тәжірибелік дағдыларды бағалау.
	D дәрумені тапшылығы және сүйек алмасуы бұзылыстарындағы орынбасушы терапия. Гиповитаминоз және	D дәрумені деңгейін бағалау, препараттың түрі мен дозасын таңдау. Ауыр тапшылықты емдеу стратегиялары және қолдаушы терапия. Остеомаляцияны түзетудің қағидалары, D	ОН 4 ОН 5 ОН 6	6,5/ 1,5	Жұмыс жоспарын құрастыру. Әдебиеттермен және RBL электрондық базасымен жұмыс. Пән нозологиялары бойынша ҚР клиникалық хаттамаларымен жұмыс.	Ғылыми мақалаларды талдау, «360 бағалау»

	остеомаляцияны коррекциялау.	дәруменінің кальций және ПТГ-мен өзара байланысы. Тиімділікті бақылау, қауіпсіздік және гиперкальциемия қаупін мониторингтеу.				
6	Тәжірибелік сабақ Қарт жастағы науқастардағы орынбасушы терапия: доза таңдаудың ерекшеліктері, қауіптер және қарсы көрсеткіштер.	Гормондық препараттардың жасқа байланысты фармакокинетикасын зерттеу. Бастапқы дозаларды төмендету, баяу титрлеу, кардиалдық және метаболикалық асқынулардың алдын алу. Қарттарда орынбасушы терапияға қарсы көрсеткіштерді анықтау тәжірибесі, дәрілердің өзара әрекеттесуін бағалау және жанама әсерлерді бақылау.	ОН 1 ОН 2 ОН 3	2	Науқастарды қарау, медициналық құжаттамамен жұмыс. медициналық құжаттамамен жұмыс. Сабақ тақырыбын талқылау. Клиникалық жағдайларды талдау. Тәжірибелік дағдыларды меңгеру.	Кері байланыс, ауызша сұрау. Клиникалық жағдайды талдауды бағалау. Тәжірибелік дағдыларды бағалау.
	РТОЖ/РӨЖ Жүктілік және лактация кезеңіндегі орынбасушы терапия. Гормондық жеткіліксіздігі бар пациенттерді жүргізу тактикасы. Аралық бақылау №2	Жүктілік кезінде левотироксин, глюкокортикоидтар, инсулиндер және басқа гормондарды тағайындаудың ерекшеліктері. Әр триместрге байланысты дозаларды өзгерту, көрсеткіштерді бақылау, ана мен ұрық үшін асқынулардың алдын алу. Лактация кезеңіндегі пациенттерді жүргізу, препараттардың қауіпсіздігі және терапияны түзетуге көрсеткіштер.	ОН 4 ОН 5 ОН 6	6,5/ 1,5	Жұмыс жоспарын құрастыру. Әдебиеттермен және RBL электрондық базасымен жұмыс. Пән нозологиялары бойынша ҚР клиникалық хаттамаларымен жұмыс.	Ғылыми мақалаларды талдау, «360 бағалау» Тестілеу, ауызша сұрау, портфолио қалыптастыру (PF)
Аралық аттестаттауды дайындау және өткізу (пәнге берілген жалпы сағаттың 10%) – 6 сағат						
9.	Оқыту әдістері					
9.1	Дәрістер	-				

9.2	Практикалық сабақтар	Науқастарды қарау, медициналық құжаттамамен жұмыс. Сабақ тақырыбын талқылау. Клиникалық жағдайларды талдау. Тәжірибелік дағдыларды меңгеру. Кері байланыс, ауызша сұрау. Клиникалық жағдайды талдауды бағалау. Тәжірибелік дағдыларды бағалау.
9.3	ТРӨЖ/ РӨЖ	Жұмыс жоспарын құрастыру. Әдебиеттермен және RBL электрондық базасымен жұмыс. Пән нозологиялары бойынша ҚР клиникалық хаттамаларымен жұмыс. Ғылыми мақалаларды талдау, «360 бағалау»
9.4	Аралық бақылау	Тестілеу, ауызша сұрау, портфолио қалыптастыру (PF)

10	Бағалау критерийлері:				
10.1	Пәнінің нәтижелерін бағалау критерийлері:				
№ ОН	Оқу нәтижелері	Қанағаттанарлықсыз	Қанағаттанарлық	Жақсы	Өте жақсы
ОН 1	Негізгі эндокриндік аурулардың эпидемиологиялық ерекшеліктерін түсіндіреді, популяция деңгейінде қауіп факторларын және таралу үрдістерін интерпретациялайды.	Оқытылатын тұлға эпидемиология бойынша фрагментарлық білім көрсетеді, негізгі қауіп факторларын атай алмайды және эпидемиологиялық көрсеткіштер мен тенденцияларды интерпретациялауда қателіктер жібереді.	Оқытылатын тұлға эпидемиологияның негізгі көрсеткіштері мен қауіп факторларын біледі, таралу тенденцияларын жалпы сипаттай алады, бірақ терең талдау жасамайды; мәліметтерді тек қарапайым жағдайларда дұрыс интерпретациялайды.	Оқытылатын тұлға кең таралған эндокриндік аурулардың эпидемиологиялық ерекшеліктерін сенімді түсіндіреді, қауіп факторларын эпидемиологиялық тенденциялармен дұрыс байланыстырады және популяция деңгейінде сырқаттанушылық пен таралудың динамикасын талдайды.	Оқытылатын тұлға эпидемиологиялық деректерді терең интерпретациялайды, аймақтық және жаһандық трендтерді салыстырмалы талдайды, қауіп факторларын мен таралу тенденцияларын бойынша өзіндік қорытындылар жасайды және дәлелді ақпарат негізінде болжамдар мен профилактикалық тұжырымдарды негіздейді.
ОН 2	Эндокриндік ауруларды заманауи номенклатураға сәйкес жіктейді, халықаралық және ұлттық жіктемелерді меңгерген, оларды клиникалық жағдайларда қолданады.	Оқытылатын тұлға эндокриндік аурулардың негізгі жіктемелерін білмейді, нозологиялық топтарды анықтауда қателіктер жібереді және жіктемені клиникалық мысалдарда қолдана алмайды.	Оқытылатын тұлға номенклатураның базалық бөлімдерін меңгерген, типтік ауруларды жіктей алады, бірақ күрделі немесе шекаралық жағдайларда қиналады.	Оқытылатын тұлға заманауи халықаралық және ұлттық жіктемелерді сенімді қолданады, клиникалық жағдайлардың көбін тиісті категорияларға дұрыс жатқызады және өз таңдауының негіздемесін келтіреді.	Оқытылатын тұлға номенклатураны терең меңгерген, бірнеше жіктеу жүйесін еркін қолданады, күрделі және атипиялық клиникалық жағдайларды да дәл жіктейді және жіктеу категорияларының диагностикалық маңызын түсінетінін көрсетеді.
ОН 3	Эндокриндік патологиясы бар пациенттерді тексерудің зертханалық,	Оқытылатын тұлға негізгі диагностикалық әдістерге көрсеткіштерді білмейді,	Оқытылатын тұлға типтік жағдайлар үшін базалық тексеру әдістерін таңдай	Оқытылатын тұлға клиникалық хаттамаларға сәйкес келетін тексеру	Оқытылатын тұлға диагностикалық әдістердің мүмкіндіктерін терең түсінеді,

	аспаптық және функционалдық зерттеулерді қоса алғанда, әдістерін таңдайды және дұрыс интерпретациялайды.	клиникалық жағдайға сәйкес келмейтін немесе жеткіліксіз әдістерді таңдайды және зертханалық пен аспаптық деректерді интерпретациялауда елеулі қателіктер жібереді.	алады, көрсеткіштерді ішінара біледі, нәтижелерді белгілі бір дәлсіздіктермен интерпретациялайды және диагностикалық алгоритм құруда нұсқаулықты қажет етеді.	әдістерін сенімді таңдайды, зертханалық, аспаптық және функционалдық көрсеткіштердің көбін дұрыс интерпретациялайды және пациенттің диагностика алгоритмін логикалық түрде құрастырады.	дербес негізделген персонализирленген тексеру жоспарын құрады, динамикалық тесттер, гормондық профильдер және функционалдық зерттеулер сияқты күрделі және біріктірілген көрсеткіштерді дәл интерпретациялайды және шешімдерін дәлелді медицина принциптерімен негіздейді.
ОН 4	Негізгі эндокриндік аурулардың дифференциалдық диагностикасын жүргізеді, амбулаториялық қабылдауда негізделген клиникалық диагнозды формулировкалайды.	Оқытылатын тұлға негізгі симптомдар мен синдромдарды бөліп көрсете алмайды, ықтимал диагноздарды дұрыс анықтамайды, дифференциалды қатарды толық емес немесе қате құрастырады және типті типтік көріністерде де клиникалық диагноз формулировкалай алмайды.	Оқытылатын тұлға типтік жағдайларда шектеулі дифференциалды қатар құрастыра алады, кең таралған эндокриндік аурулардың негізгі белгілерін таниды және диагнозды оқытушының көмегімен немесе қосымша нұсқаулар арқылы формулировкалайды.	Оқытылатын тұлға клиникалық алгоритмдер шеңберінде дифференциалды диагностика жүргізуді сенімді орындайды, жетекші синдромдарды бөліп көрсетеді, ықтимал диагноздарды дұрыс анықтайды, негізделген клиникалық диагноз формулировкалайды және өз шешімін аргументтейді.	Оқытылатын тұлға жоғары клиникалық жетілу деңгейін көрсетеді, атипиялық немесе күрделі жағдайларда да дифференциалды диагностиканы жылдам әрі дәл жүргізеді, аурудың сатысын, ауырлығын, асқынуларын және қосалқы жағдайларын ескере отырып толық, кеңейтілген диагноз формулировкалайды және өзінің клиникалық ойлауын жас маман деңгейінде сенімді түрде негіздейді.
ОН 5	Қазақстан Республикасының клиникалық хаттамалары мен ұсынымдарына сәйкес ем тағайындайды, госпитализацияға көрсеткіштерді анықтайды, пациентті маршрутизациялайды және амбулаториялық жағдайда жүргізу принциптерін қолданады.	Оқытылатын тұлға негізгі клиникалық хаттамаларды білмейді, дұрыс емес немесе әлеуетті қауіпті ем тағайындайды, госпитализацияға көрсеткіштерді анықтай алмайды және пациенттің маршрутизациясын дұрыс ұйымдастырмайды.	Оқытылатын тұлға хаттамалардың базалық талаптарын біледі, типтік жағдайларда стандартты ем тағайындай алады, бірақ препараттарды, дозаларды немесе жүргізу тактикасын таңдауда дәлсіздіктер жібереді; госпитализацияға және маршрутизацияға көрсеткіштерді ішінара түсінеді, бірақ нұсқаулықты қажет етеді.	Оқытылатын тұлға Қазақстан Республикасының клиникалық хаттамаларын сенімді қолданады, диагнозды және ілеспе патологияны ескере отырып дұрыс терапия тағайындайды, госпитализацияға көрсеткіштерді, пациенттің маршрутизациясын және амбулаториялық жүргізу тактикасын дәл анықтайды,	Оқытылатын тұлға хаттамалар мен клиникалық ұсынымдарды терең меңгерген, емді пациенттің жеке ерекшеліктеріне негіздеп бейімдейді, медициналық көмекті көрсетудің деңгейін және бағытын дәл анықтайды, жағдай динамикасы мен дәлелді медицина принциптеріне сүйене отырып терапияны уақтылы түзетеді және күрделі немесе атипиялық жағдайларда да клиникалық

				сондай-ақ емнің тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалайды.	шешімдерді негізді түрде қабылдайды.
ОН 6	Реабилитациялық іс-шараларға қажеттілікті бағалайды және оларды жоспарлайды, эндокриндік пациенттерді реабилитациялаудың заманауи тәсілдерін меңгерген және эндокринологиядағы зерттеулердің принциптерін түсінеді.	Оқытылатын тұлға реабилитацияның мақсаты мен міндеттерін түсінбейді, оны жүргізуге көрсеткіштерді анықтай алмайды, заманауи тәсілдерді білмейді және клиникалық зерттеулер принциптерін түсінуде қателіктер жібереді.	Оқытылатын тұлға реабилитацияның негізгі әдістерін атай алады және оларды типтік клиникалық жағдайларда қолданады, реабилитацияның кезеңдері мен міндеттерінде жартылай бағдарланған, зерттеулердің принциптерін үстірт біледі және жоспар құруда нұсқаулықты қажет етеді.	Оқытылатын тұлға пациенттің жағдайына байланысты реабилитация қажеттілігін сенімді анықтайды, заманауи тәсілдерге сәйкес іс-шараларды жоспарлайды, реабилитацияның кезеңділігі мен мультидисциплинарлығын ескереді, эндокринологиядағы зерттеулерді ұйымдастыру және жүргізудің негізгі принциптерін түсінеді.	Оқытылатын тұлға кешенді, жеке бейімделген реабилитациялық жоспар құрады, мультидисциплинарлы тәсілдерді қолданады, клиникалық көрініске байланысты әдістерді таңдауды дәлелді түрде негіздейді, ғылыми принциптерді терең түсінеді, зерттеулерді сыни талдай алады және олардың нәтижелерін клиникалық тәжірибеде қолданады.
10.2	Оқу әдістері мен технологияларын бағалау критерийлері				
	Тәжірибелік сабаққа арналған тексеру парағы				
	Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері		
1	Ауызша сұрау	Өте жақсы: А (4,0; 95-100%)	Оқытылатын тұлға материалды терең меңгерген және толық түсінген. Барлық сұрақтарға сенімді әрі қатесіз жауап береді. Практикадан мысалдар келтіреді, кәсіби және ғылыми терминологияны қолданады, өз позициясын логикалық тұрғыда дәлелдейді. Жауабы жан-жақты, қорытындыларды өз бетінше жасайды.		
		А- (3,67; 90-94%)	Жауабы толық және логикалық, болмашы дәлсіздіктер мазмұнға әсер етпейді. Теориялық концепцияларды және олардың тәжірибедегі қолданылуын түсінетінін көрсетеді. Өз көзқарасын дәлелді түрде қорғайды, кәсіби терминологияны меңгерген.		
		Жақсы: В+ (3,33; 85-89%)	Жауабы негізінен дұрыс және логикалық, бірақ жекелеген елеусіз қателіктер немесе дәлсіздіктер кездеседі. Тақырыпты жалпы жақсы түсінген, алайда себеп-салдарлық байланыстарды әрдайым терең ашпайды.		
		В (3,0; 80-84%)	Жауабы дұрыс, бірақ толық емес. Тұжырымдауда аздаған логикалық олқылықтар бар. Теорияны тәжірибеде қолдануда қиналады, оқытушының нақтылаушы сұрақтарын қажет етеді.		
		В- (2,67; 75-79%)	Жауабы тақырыпты ішінара ашады. Терминдерді қолдануда және тұжырымдауда дәлсіздіктер бар. Дәлелдеу әлсіз, мысалдар толық келтірілмеген. Тақырыпты түсіну деңгейі қанағаттанарлық.		
		С+ (2,33; 70-74%)	Жауабы тақырыптың негізгі ережелерімен ғана шектеледі. Жекелеген қателіктер жібереді, бірақ оқытушының ескертуінен кейін түзетеді. Кәсіби терминдерді әрдайым орынды қолданбайды.		

		Қанағаттанарлық: С (2,0; 65-69%)	Жауабы толық емес, базалық ұғымдарда қателіктер кездеседі. Материал жүйесіз берілген, логикалық бірізділік бұзылған. Оқытушының жиі нақтылауын қажет етеді.
		C- (1,67; 60-64%)	Оқытылатын тұлға жауап беруде қиналады. Білімі үстірт және фрагменттік. Негізгі, принциптік қателіктер жібереді, сұрақтың мәнін әрдайым түсіне бермейді.
		D+ (1,0; 50-54%)	Жауап формалды, сұрақтың мәнін ашпайды. Оқытылатын тұлға тақырып бойынша минималды білімге ие. Қателіктер көп, логикалық бірізділік жоқ.
		Қанағаттанарлықсыз: FX (0,5; 25-49%)	Жауабы толық емес және қате. Тақырыптың негізгі ұғымдарын меңгермеген. Ғылыми терминологияны қолданбайды, білімін тәжірибеде қолдана алмайды.
		F (0; 0-24 %)	Жауаптың мүлде болмауы немесе толықтай қате болуы. Материалды меңгермеген, тақырыпты түсінбейді. Білім деңгейін бағалау мүмкін емес.
2	Тәжірибелік дағдыларды бағалау	Өте жақсы: А (4,0; 95-100%)	Оқытылатын тұлға дағдыны толық және қатесіз орындайды; әрекеті сенімді, логикалық және бірізді; коммуникациясы дұрыс; барлық кезеңдер мен пациент қауіпсіздігі сақталған.
		A- (3,67; 90-94%)	Дағды іс жүзінде мінсіз орындалған, нәтижеге әсер етпейтін болмашы дәлсіздіктер бар. Клиникалық ойлау және техника жоғары деңгейде.
		Жақсы: B+ (3,33; 85-89%)	Дағды жақсы орындалған, бірізділік сақталған, бірақ детальдарда немесе коммуникацияда жекелеген кемшіліктер бар. Клиникалық шешім дұрыс қабылданған.
		B (3,0; 80-84%)	Негізгі кезеңдер дұрыс орындалған; аздаған қателіктер бар, бірақ олар жалпы нәтижеге әсер етпейді.
		B- (2,67; 75-79%)	Оқытылатын тұлға дағдыны жалпы дұрыс орындайды, бірақ техникада немесе логикада бірнеше қателік жібереді; бірізділікті жақсарту қажет.
		C+ (2,33; 70-74%)	Дағды қанағаттанарлық деңгейде орындалған, бірақ айтарлықтай кемшіліктер бар. Кейбір кезеңдер өткізіліп кеткен немесе сенімсіз орындалған. Қосымша жаттығулар қажет.
		Қанағаттанарлық: С (2,0; 65-69%)	Минималды талаптар орындалған. Бірнеше қателік және хаттамаға сай келмейтін тұстар бар, бірақ маңызды кезеңдер сақталған. Дағдыны жетілдіру қажет.
		C- (1,67; 60-64%)	Оқытылатын тұлға дағдының тек бір бөлігін орындаған; бірізділік бұзылған; қайта оқытуды талап ететін елеулі қателіктер бар.
		D+ (1,0; 50-54%)	Дағды өте сенімсіз орындалған; маңызды кезеңдер жіберілген; процесті түсіну үстірт.
		Қанағаттанарлықсыз: FX (0,5; 25-49%)	Оқытылатын тұлға жалпы принципті түсінеді, бірақ техника дұрыс емес. Кезеңдердің көбісі қате орындалған немесе мүлдем орындалмаған. Дағдыны қайтадан толық меңгеру қажет.
		F (0; 0-24 %)	Оқытылатын тұлға дағдыны меңгермеген; бірізділік, техника және клиникалық мәнділік туралы түсінік жоқ.
3	Клиникалық жағдайды талдауды бағалау	Өте жақсы: А (4,0; 95-100%)	Клиникалық жағдай толық және қателіксіз талданған. Барлық негізгі деректер (анамнез, симптомдар, зертханалық, морфологиялық және аспаптық зерттеулер) жиналған. Патофизиология мен клиникалық логика анық, терең және бірізді баяндалған. Дифференциалды диагноз кең көлемде, дәлелді түрде жүргізілген, әрбір шығару қисынды түсіндірілген. Негізгі және қосалқы диагноз дұрыс қойылған. Диагностика, емдеу және мониторинг тактикасын қамтитын заманауи, қауіпсіз және негізделген жүргізу жоспары ұсынылған. Клиникалық жағдайды клиникалық ұсынымдармен және дәлелді база-мен

			байланыстыра алады.
		A- (3,67; 90-94%)	Талдау өте жоғары деңгейде, жалпы нәтижеге әсер етпейтін жекелеген болмашы дәлсіздіктер бар. Дифференциалды диагноз логикалық және жеткілікті терең. Жүргізу жоспары дұрыс және сенімді негізделген. Клиникалық және зертханалық байланыстар толық ашылған.
		Жақсы: B+ (3,33; 85-89%)	Талдау сапалы орындалған, қателіктер минималды. Қажетті ақпараттың басым бөлігі жиналған, логика жалпы алғанда сақталған. Дифференциалды диагноз бар, бірақ жеткілікті терең емес. Емдеу тактикасы дұрыс баяндалған, алайда аргументация ішінара үстірт.
		B (3,0; 80-84%)	Талдаудың негізгі элементтері бар, бірақ бірнеше қателік немесе толық емес түсіндіру кездеседі. Дифференциалды диагноз шектеулі, бірақ негізді. Жүргізу жоспары дұрыс, бірақ нақтылау мен жетілдіруді қажет етеді.
		B- (2,67; 75-79%)	Талдаудың логикасы сақталған, бірақ айқын олқылықтар бар. Бірнеше клиникалық дерек өткізіліп кеткен немесе дұрыс интерпретацияланбаған. Дифференциалды диагноз тар, жеткілікті негізделмеген. Жүргізу жоспары дұрыс, бірақ үстірт.
		C+ (2,33; 70-74%)	Талдау орындалған, бірақ бірнеше маңызды қателіктер бар. Маңызды ақпараттың бір бөлігі жиналмаған немесе дұрыс түсіндірілмеген. Дифференциалды диагноз әлсіз немесе жартылай қате. Жүргізу жоспары толық емес, аргументация жеткіліксіз.
		Қанағаттанарлық: C (2,0; 65-69%)	Клиникалық жағдайды түсіну бар, бірақ өте үстірт. Қателер қайталанады, негізгі деректер өткізіліп кеткен. Дифференциалды диагноз толық емес немесе дұрыс құрылмаған. Жүргізу жоспары минималды, толық ашылмаған.
		C- (1,67; 60-64%)	Талдаудың логикасы айтарлықтай бұзылған. Негізгі деректер қате интерпретацияланған. Дифференциалды диагноз қате. Ұсынылған жүргізу жоспары дұрыс емес немесе қауіпсіз емес.
		D+ (1,0; 50-54%)	Талдау формалды, клиникалық логика жоқ. Негізгі деректердің көп бөлігі өткізіліп кеткен. Диагностикалық қорытындылар сенімсіз немесе қате. Емдеу тактикасы жоқ немесе стандарттарға қайшы.
		Қанағаттанарлықсыз: FX (0,5; 25-49%)	Резидент клиникалық талдауды орындауда киналады, тапсырманы орындауға тырысқанына қарамастан. Қорытындылар бейберекет, негізгі клиникалық деректер анықталмаған. Диагностикалық логика жоқ. Жүргізу жоспары қате және пациент үшін қауіпті болуы мүмкін.
		F (0; 0-24 %)	Клиникалық жағдайды мүлде түсінбеу байқалады. Қателер өрескел және жүйелі. Дифференциалды диагноз қою мүмкін емес. Жүргізу жоспары жоқ немесе толықтай клиникалық стандарттарға қайшы. **
ТРӨЖ/РӨЖ-ге арналған тексеру парағы			
1	360 бағалау Тәлімгердің бағасы:	Өте жақсы: A (4,0; 95-100%)	Резидент кәсібиліктің және клиникалық кемелділіктің ең жоғарғы деңгейін көрсетеді. Әрдайым дайын, жұмысқа белсенді қатысады, бастама көтереді. Клиникалық ойлау терең, шешімдері негізді және қауіпсіз. Міндеттерін сенімді орындайды, хаттамалар мен стандарттарды сақтайды. Пациенттермен, әріптестермен және мейірбикелермен тамаша коммуникация орнатады. Кері байланысты қабылдап, жұмысын тез жақсартады. Жағымды жұмыс атмосферасын қалыптастырады. Болашақ дербес маманның дағдыларын көрсетеді.
		A- (3,67; 90-94%)	Өте жоғары деңгей, болмашы, маңызды емес кемшіліктер бар. Жұмыс тұрақты, сенімді, кәсіби. Өзіндік

			жұмысы жоғары, бірақ қажет болған жағдайда көмекке дер кезінде жүгінеді. Коммуникациясы өте жақсы, жауапкершілігі жоғары.
		Жақсы: В+ (3,33; 85-89%)	Жұмыс сапалы, қателіктер сирек және аса маңызды емес. Клиникалық ойлау жақсы, бірақ кейде жеткілікті терең емес. Коммуникациясы дұрыс, командадағы қарым-қатынас оң. Кері байланысты қабылдайды, бірақ кейде еске салуды қажет етеді.
		В (3,0; 80-84%)	Міндеттерін адал орындайды, бірақ бірнеше қателіктер жібереді. Кейде маңызды детальдарды өткізіп алады немесе нақтылауды қажет етеді. Коммуникация жалпы алғанда дұрыс, бірақ бастамашылық байқалмайды. Орташа деңгейде бақылауды қажет етеді.
		В- (2,67; 75-79%)	Резидент жұмыс істей алады, бірақ сенімсіздік немесе білімдегі олқылықтар байқалады. Қателіктер жүйелі түрде кездеседі, бірақ сыни емес. Белсенділігі төмен, дербестігі шектеулі. Прогресс бар, бірақ баяу.
		С+ (2,33; 70-74%)	Минималды талаптарды орындайды, бірақ айқын қателіктер көп. Клиникалық ойлау үстірт, жиі нұсқау қажет етеді. Коммуникация формалды, бастамашылық жоқ. Құжаттама, алгоритмдер және өзара әрекеттесуде кемшіліктер бар.
		Қанағаттанарлық: С (2,0; 65-69%)	Дағдылар мен мінез-құлық дайындық деңгейінен төмен. Қателіктер жиі, дербестік жоқ. Тәлімгердің тұрақты бақылауын қажет етеді. Пациенттермен және әріптестермен өзара әрекеттесу тұрақсыз.
		С- (1,67; 60-64%)	Бағдарламаны меңгеру қиын. Жүйелі қателер, клиникалық процестерді түсіну әлсіз. Командалық жұмыс бұзылған немесе шиеленіс тудырады. Қарқынды жетекшілік қажет етеді.
		D+ (1,0; 50-54%)	Жұмыс рұқсат етілетін деңгейден төмен. Міндеттердің көпшілігі қате немесе толық емес орындалады. Коммуникация қиын, резидент кері байланысты нашар қабылдайды. Тұрақты бақылау және түзету қажет.
		Қанағаттанарлықсыз: FХ (0,5; 25-49%)	Резидент тырысады, бірақ міндеттердің басым бөлігін орындай алмайды. Өрескел қателіктер, пациент қауіпсіздігінің бұзылуы байқалады. Клиникалық логика жоқ, командада жұмыс істей алмайды. Кері байланысты түсінбейді немесе елемейді. Қайта оқыту талап етіледі.
		F (0; 0-24 %)	Негізгі құзыреттер мүлдем қалыптаспаған. Жұмыс пациентке немесе ұжымға қауіпті. Тәртіп, этика және кәсібилік талаптары бұзылады. Оқыту кезеңінде резидент ролін атқара алмайды.**
	360 бағалау бөлім меңгерушісі:	Өте жақсы: А (4,0; 95-100%)	Резидент жоғары клиникалық кемелділікті, тәртіпті және кәсібилікті көрсетеді, талап етілетін деңгейден едәуір жоғары. Өздігінен, сауатты жұмыс істейді, қауіпсіз шешімдер қабылдайды. Әрдайым дайын, құжаттаманы қателіксіз жүргізеді. Клиникалық жағдайларда тез бағдарланады, басымдықтарды дұрыс қояды. Пациенттермен және персоналмен құрметпен әрі тиімді әрекеттеседі. Көшбасшылық қасиеттер көрсетеді, бөлім жұмысының жақсаруына ықпал етеді. Бақылауды қажет етпейді — толық сенім.
		А- (3,67; 90-94%)	Өте жоғары деңгейде жұмыс істейді, сирек кездесетін болмашы кемшіліктер бар. Сенімді, дербес, детальдарға мұқият. Коммуникация мен тәртіп жоғары деңгейде. Жоғары жүктеме жағдайында жұмыс істей алады.
		Жақсы: В+ (3,33; 85-89%)	Жұмыс сапалы және тұрақты. Қателіктер сирек және елеусіз. Құжаттама реттелген, клиникалық шешімдер негізінен дұрыс. Персоналмен өзара әрекеттесуі конструктивті және құрметті. Минималды бақылауды қажет етеді.
		В (3,0; 80-84%)	Жалпы талаптарға сәйкес келеді, бірақ бірнеше айқын қателік жіберіледі. Кейде клиникалық шешімдер қабылдауда кідіріс болады немесе маңызды детальдар өткізіліп кетеді. Коммуникациясы дұрыс, бірақ

			бастамашылық байқалмайды. Мерзімді түзетуді қажет етеді.
		B- (2,67; 75-79%)	Жұмыс деңгейі күтілетін деңгейден төмен: клиникалық ойлауда немесе ұйымдастыруда олқылықтар бар. Қателіктер үнемі кездеседі, бірақ ауыр салдары жоқ. Дербестік шектеулі. Бөлім меңгерушісінің белсенді бақылауын қажет етеді.
		C+ (2,33; 70-74%)	Бағдарлама талаптарына минималды деңгейде сәйкес келеді. Құжаттамада, клиникалық бағалауда немесе коммуникацияда айтарлықтай қателіктер бар. Дербестік төмен. Жүктемені немесе басымдықтарды дұрыс бөлісе алмайды. Прогресс бар, бірақ жеткіліксіз.
		Қанағаттанарлық: C (2,0; 65-69%)	Жұмыс деңгейі талаптан төмен. Қателіктер жиі және бөлім стандартына сай емес. Персоналмен немесе пациенттермен коммуникация әлсіз. Тұрақты бақылау және түзету қажет.
		C- (1,67; 60-64%)	Жұмыс стандарттары жүйелі түрде бұзылады. Қателіктер елеулі, кейде қауіпті. Тәртіп тұрақсыз, жауапкершілік төмен. Бөлімнің жүктемесімен күресе алмайды.
		D+ (1,0; 50-54%)	Резиденттің жұмысы рұқсат етілетін деңгей шегінде. Дербестік төмен, қателіктер жиі. Командамен өзара әрекеттесу қиын. Тұрақты бақылауды қажет етеді және прогресс жеткіліксіз.
		Қанағаттанарлықсыз: FX (0,5; 25-49%)	Резидент негізгі міндеттерді орындай алмайды. Қателіктер өрескел, қайталанатын, пациент қауіпсіздігіне қауіп төндіреді. Тәртіп қанағаттанарлықсыз. Кері байланысты қабылдамайды немесе қолдана алмайды. Қайта даярлаусыз әрі қарай білім алуға дайын емес.
		F (0; 0-24 %)	Кәсіби құзыреттер мүлдем қалыптаспаған. Резиденттің функцияларын орындай алмайды. Клиникалық қауіпсіздік пен тәртіпті жүйелі түрде бұзады. Мінез-құлқы орынсыз, кәсібилігі жоқ. Шығарылады немесе қайта оқыту қажет.
	360 бағалау Кезекші дәрігердің бағасы	Өте жақсы: A (4,0; 95-100%)	Резидент дербес кезекшілікке жоғары дайындық деңгейін көрсетеді. Пациенттерді сенімді жүргізеді, ауырлық дәрежесі бойынша сауатты түрде сұрыптайды. Клиникалық шешімдерді жылдам және дұрыс қабылдайды, стандарттарды сақтайды. Шұғыл шараларды нақты және кідіріссіз орындайды. Мейірбикелермен, дәрігерлермен, шұғыл қызметтермен тамаша байланыс орнатады. Құжаттаманы уақтылы және қателіксіз жүргізеді. Эмоциялық тұрғыда тұрақты, стресс жағдайында өзін-өзі жақсы басқарады. Жүктемені толық орындайды, бақылауды қажет етпейді.
		A- (3,67; 90-94%)	Өте жақсы деңгей, жекелеген болмашы кемшіліктер бар. Шешімдер уақтылы, пациенттерге көрсетілетін көмек сапалы. Құжаттама дұрыс, персоналмен өзара әрекеттесуі сенімді. Кезекшілікті дербес атқаруға барынша жақын.
		Жақсы: B+ (3,33; 85-89%)	Жұмыс сапалы, бірақ кейде кідіріс жасайды немесе ұсақ қателіктер жібереді. Жалпы пациенттерді дұрыс сұрыптайды және кезекшілікті дұрыс жүргізеді. Коммуникация кәсіби, бірақ бастамашылық кейде жеткіліксіз. Кері байланысты қабылдайды, түзетіледі.
		B (3,0; 80-84%)	Жұмыс деңгейі жақсы, бірақ бірнеше айқын кемшілік бар. Стресс жағдайында шатасуы мүмкін, бірақ соңында дұрыс шешім қабылдайды. Құжаттама адал жүргізіледі, бірақ әрдайым уақтылы емес. Кейде тәлімгердің қосымша бағыттауы қажет.
		B- (2,67; 75-79%)	Кезекшілікті қанағаттанарлық жүргізеді, бірақ сенімсіз. Пациенттерді сұрыптауда немесе ауырлықты бағалауда жиі қателеседі. Реакция баяу, алгоритмдерді біледі, бірақ бірізді қолданбайды. Аға дәрігердің

		мерзімді бақылауын қажет етеді.
	C+ (2,33; 70-74%)	Кезекші дәрігер талаптарына минималды сәйкес келеді. Құжаттамада қателер, шешім қабылдауда кідірістер бар. Пациент жағдайын әрдайым дұрыс бағалай алмайды. Дербестік төмен, бірақ оң динамика байқалады.
	Қанағаттанарлық: C (2,0; 65-69%)	Жиі қателеседі, бір уақытта бірнеше пациентпен жұмыс істеуде қиындық бар. Шұғыл жағдайларда сенімсіз. Персоналмен өзара әрекеттесу тұрақсыз. Аға дәрігердің тұрақты қатысуын қажет етеді.
	C- (1,67; 60-64%)	Кезекшілікке дайындық деңгейі төмен. Қателіктер жүйелі және қауіпті. Приоритеттер мен алгоритмдерде нашар бағдарланады. Үздіксіз бақылаусыз кезекшілік мүмкін емес.
	D+ (1,0; 50-54%)	Жұмыс минималды талаптарға әрең сәйкес келеді. Клиникалық ойлау әлсіз, қателер жиі. Жүктемені көтере алмайды, шаршайды, шатасады. Тұрақты көмек болмаса, бөлім қауіпсіздігін қамтамасыз ете алмайды.
	Қанағаттанарлықсыз: FX (0,5; 25-49%)	Кезекшілікті атқара алмайды, өрескел қателіктер жібереді. Шұғыл көмек алгоритмдерін білмейді немесе дұрыс қолданбайды. Шешім қабылдауда қауіпті кідірістер бар. Құжаттама ретсіз, коммуникация қанағаттанарлықсыз. Қайта оқыту және дербес кезекшіліктерге жібермеу қажет.
	F (0; 0-24 %)	Кезекші дәрігер міндеттерін орындауға толық қабілетсіз. Пациент қауіпсіздігін жүйелі түрде бұзады. Клиникалық логика, тәртіп және жауапкершілік жоқ. Кезекшілікке жіберуге болмайды, оқу бағдарламасын қайта қарау қажет.
360 бағалау резиденттің бағасы	Өте жақсы: A (4,0; 95-100%)	Резидент кәсіби мінез-құлық пен командалық өзара әрекеттесудің жоғары деңгейін көрсетеді, әріптестеріне үлгі бола алады. Әрдайым көмектесуге дайын, жүктемені сауатты бөледі. Сенімді, дербес жұмыс істейді, қақтығыстар туғызбайды. Клиникалық жағдайларда тез бағдарланады, білімін басқалармен бөліседі.
	A- (3,67; 90-94%)	Өте жоғары деңгей, тек ұсақ, мәнсіз кемшіліктер бар. Сенімді, сыпайы, тәртіпті әріптес. Басқаларға көмектеседі, қақтығыстар туғызбайды. Командада оңай жұмыс істейді.
	Жақсы: B+ (3,33; 85-89%)	Әріптестермен құрметпен әрекеттеседі, топта жақсы жұмыс істейді. Қателіктер немесе түсінбеушіліктер сирек және оңай түзетіледі. Міндеттерін уақытында орындайды. Білімімен бөлісе алады, бірақ әрдайым белсенді емес.
	B (3,0; 80-84%)	Командада жұмыс істеуі жақсы, бірақ жекелеген кемшіліктер бар. Кейде тұйық немесе пассивті болуы мүмкін. Кері байланысты қабылдайды, бірақ оны әрдайым бірден қолданбайды. Сенімді, бірақ бастамашыл емес.
	B- (2,67; 75-79%)	Өзара әрекеттесу формалды, сенімсіздік немесе алыстаушылық байқалады. Коммуникацияда қателіктер жиі кездеседі. Кейде жауапкершілікті өзгелерге аударады. Командалық дағдыларды дамыту қажет.
	C+ (2,33; 70-74%)	Коммуникация және топтық жұмыс минималды деңгейде. Өзара түсінбеушілік немесе шиеленіс жиі туындайды. Міндеттерді орындауда тұрақсыз. Өзін дұрыс ұстайды, бірақ ынтымақтастық төмен.
	Қанағаттанарлық: C (2,0; 65-69%)	Ынтымақтастық қиын: кейде тапсырмаларды кешіктіреді, мәселелер туралы алдын ала хабарламайды, топқа көмектеспейді. Қақтығыстар тудыруы мүмкін. Бастамашылдық пен жауапкершілік байқалмайды.
	C- (1,67; 60-64%)	Командалық өзара әрекеттесу бұзылған. Қақтығыстар немесе әріптестердің шағымдары жиі болады.

			Құрметсіз мінез-құлық немесе пассивті агрессия байқалады. Уәделер мен міндеттер орындалмайды.
		D+ (1,0; 50-54%)	Әріптестермен жұмыс өте қиын. Жауапкершілік төмен. Тапсырмаларды жиі өзгелерге жүктейді, қатысудан қашады. Бірлесіп жұмыс істеуге дайын емес.
		Қанағаттанарлықсыз: FX (0,5; 25-49%)	Резидент жұмыс үдерістерін айтарлықтай бұзады. Қақтығыстар туғызады, міндеттерін орындамайды. Басқалардың уақытын және еңбегін құрметтемейді. Әріптестерден тұрақты шағымдар түседі. Командалық жұмыс мүмкін емес.
		F (0; 0-24 %)	Ұжыммен жұмыс істеуге толық қабілетсіз. Этикаға сай келмейтін, деструктивті немесе агрессивті мінез-құлық байқалады. Жұмыс нормаларын жүйелі түрде бұзады. Бөлім меңгерушісінің араласуын және оқу траекториясын қайта қарауды талап етеді.**
2	Ғылыми мақалаларды талдау	Өте жақсы: A (4,0; 95-100%)	Талдау жоғары ғылыми және аналитикалық деңгейде орындалған. Оқытылатын тұлға тақырыпты терең түсінетінін көрсетеді, мақаланы сауатты талдайды, деректердің дәлдігін, зерттеу әдістерін және қорытындыларды бағалайды. Талдау логикалық, құрылымды және тілдік безендірілуі жоғары деңгейде. Сұрақтарға сенімді және дәлелді түрде жауап береді.
		A- (3,67; 90-94%)	Оқытылатын тұлға материалды сенімді түрде ұсынады, зерттеудің мәнін түсінетінін көрсетеді, деректерді дұрыс бағалайды және қорытынды жасайды. Болмашы дәлсіздіктер талдау сапасына әсер етпейді.
		Жақсы: B+ (3,33; 85-89%)	Материал жалпы дұрыс ашылған, бірақ терең сыни талдау жоқ. Деректерді интерпретациялауда аздаған дәлсіздіктер бар. Талдау құрылымды және логикалық, аргументация жеткілікті.
		B (3,0; 80-84%)	Талдау үстірт орындалған, әдіснаманы және ғылыми маңыздылығын егжей-тегжейлі бағалау жоқ. Жекелеген дәлсіздіктер бар, аргументация әлсіз. Сұрақтарға жауап береді, бірақ оқытушының көмегімен.
		B- (2,67; 75-79%)	Талдау ақпаратқа толы, бірақ сыни көзқарасты көрсетпейді. Фактілер келтірілген, бірақ интерпретация жоқ. Мақала қорытындыларын бағалауда қателіктер кездеседі.
		C+ (2,33; 70-74%)	Тақырыпты шектеулі деңгейде түсінеді. Мақала мазмұнын талдаусыз қайта баяндайды. Негізгі қорытындыларды және ғылыми жаңалықты бөліп көрсете алмайды.
		Қанағаттанарлық: C (2,0; 65-69%)	Талдау минималды, дербес қорытындылар жоқ. Деректерді интерпретациялауда өрескел қателіктер бар. Слайдтар құрылымсыз, ауызша бөлім сенімсіз.
		C- (1,67; 60-64%)	Мақаланы талдаусыз қайта баяндау. Зерттеу әдіснамасы мен клиникалық маңыздылығын түсінбеу байқалады.
		D+ (1,0; 50-54%)	Жұмыс формалды орындалған. Деректерді баяндауда және логикада қателіктер бар. Сыни талдау жоқ. Мақала мазмұны бойынша сұрақтарға жауап бере алмайды.
		Қанағаттанарлықсыз: FX (0,5; 25-49%)	Талдау тақырыпқа сәйкес келмейді немесе өрескел қателіктермен орындалған. Материалды түсінбеу байқалады, құрылым, талдау және қорытындылар жоқ.
		F (0; 0-24 %)	Талдау жоқ немесе тапсырма талаптарына мүлде сәйкес келмейді. Түсіну және ғылыми мазмұн толықтай жоқ.
Аралық аттестаттауға арналған тексеру парағы			
1	Ауызша сұрау	Өте жақсы: A (4,0; 95-100%)	Оқытылатын тұлға материалды терең меңгерген және толық түсінген. Барлық сұрақтарға сенімді әрі қатесіз жауап береді. Практикадан мысалдар келтіреді, кәсіби және ғылыми терминологияны қолданады,

			өз позициясын логикалық тұрғыда дәлелдейді. Жауабы жан-жақты, қорытындыларды өз бетінше жасайды.
	A- (3,67; 90-94%)		Жауабы толық және логикалық, болмашы дәлсіздіктер мазмұнға әсер етпейді. Теориялық концепцияларды және олардың тәжірибедегі қолданылуын түсінетінін көрсетеді. Өз көзқарасын дәлелді түрде қорғайды, кәсіби терминологияны меңгерген.
	Жақсы: B+ (3,33; 85-89%)		Жауабы негізінен дұрыс және логикалық, бірақ жекелеген елеусіз қателіктер немесе дәлсіздіктер кездеседі. Тақырыпты жалпы жақсы түсінген, алайда себеп-салдарлық байланыстарды әрдайым терең ашпайды.
	B (3,0; 80-84%)		Жауабы дұрыс, бірақ толық емес. Тұжырымдауда аздаған логикалық олқылықтар бар. Теорияны тәжірибеде қолдануда қиналады, оқытушының нақтылаушы сұрақтарын қажет етеді.
	B- (2,67; 75-79%)		Жауабы тақырыпты ішінара ашады. Терминдерді қолдануда және тұжырымдауда дәлсіздіктер бар. Дәлелдеу әлсіз, мысалдар толық келтірілмеген. Тақырыпты түсіну деңгейі қанағаттанарлық.
	C+ (2,33; 70-74%)		Жауабы тақырыптың негізгі ережелерімен ғана шектеледі. Жекелеген қателіктер жібереді, бірақ оқытушының ескертуінен кейін түзетеді. Кәсіби терминдерді әрдайым орынды қолданбайды.
	Қанағаттанарлық: C (2,0; 65-69%)		Жауабы толық емес, базалық ұғымдарда қателіктер кездеседі. Материал жүйесіз берілген, логикалық бірізділік бұзылған. Оқытушының жиі нақтылауын қажет етеді.
	C- (1,67; 60-64%)		Оқытылатын тұлға жауап беруде қиналады. Білімі үстірт және фрагменттік. Негізгі, принциптік қателіктер жібереді, сұрақтың мәнін әрдайым түсіне бермейді.
	D+ (1,0; 50-54%)		Жауап формалды, сұрақтың мәнін ашпайды. Оқытылатын тұлға тақырып бойынша минималды білімге ие. Қателіктер көп, логикалық бірізділік жоқ.
	Қанағаттанарлықсыз: FX (0,5; 25-49%)		Жауабы толық емес және қате. Тақырыптың негізгі ұғымдарын меңгермеген. Ғылыми терминологияны қолданбайды, білімін тәжірибеде қолдана алмайды.
	F (0; 0-24 %)		Жауаптың мүлде болмауы немесе толықтай қате болуы. Материалды меңгермеген, тақырыпты түсінбейді. Білім деңгейін бағалау мүмкін емес.
2	Тестілеу	Білімді бағалау көпбаллдық жүйе бойынша жүзеге асырылады.	
3	Портфолионы калыптастыру (PF)	Өте жақсы: A (4,0; 95-100%)	Портфолио толық, терең және қателіксіз калыптастырылған. Барлық бөлімдер толтырылған, материалдар құрылымдалған және кәсіби рәсімделген. Резидент саналы және кемелді рефлексия көрсетеді, өз күшті тұстарын және даму аймақтарын анық түсінеді. Клиникалық жағдайлар, тапсырмалар, дәлелді аргументациямен берілген шешімдер қамтылған. Жетістіктер, прогресс, меңгерілген құзыреттер көрсетілген. Құжаттама толық әрі ұқыпты. Портфолио білім беру мақсаттарына толық сәйкес келеді және кәсіби дайындықтың жоғары деңгейін көрсетеді.
		A- (3,67; 90-94%)	Портфолио өте жоғары деңгейде орындалған, жекелеген болмашы кемшіліктер мазмұн сапасына әсер етпейді. Мазмұны логикалық, рефлексия жан-жақты, құрылымы сақталған. Бағдарлама талаптары орындалған.
		Жақсы: B+ (3,33; 85-89%)	Портфолио сапалы, бірақ жекелеген бөлімдерде талдау тереңдігі жеткіліксіз болуы мүмкін. Рефлексия бар, бірақ әрдайым егжей-тегжейлі емес. Барлық бөлімдер толтырылған, алайда материалдардың көлемі мен сапасы әркелкі.

	B (3,0; 80-84%)	Портфолио талаптарға сәйкес, бірақ бірнеше бөлім үстірт орындалған. Аналитикалық бөлігі шектеулі, кей тұстарда олқылықтар немесе жеткілікті дәлелденбеген мысалдар байқалады. Жалпы құрылым сақталған, бірақ қосымша жетілдіру қажет.
	B- (2,67; 75-79%)	Портфолио біркелкі орындалмаған. Аналитика аз: мазмұн көбіне фактілерді тізімдеумен шектелген, терең талдау жоқ. Құзыреттерді орындаудың жеткілікті дәлелдері ұсынылмаған. Құрылым кейде логикалық емес және жетілдіруді қажет етеді.
	C+ (2,33; 70-74%)	Портфолио минималды деңгейде орындалған. Материалдардың едәуір бөлігі формалды, рефлексия үстірт. Кейбір бөлімдер толық емес немесе дәл емес. Құжаттама жеткіліксіз, құзыреттердің дәлелдері аз.
	Қанағаттанарлық: C (2,0; 65-69%)	Портфолио аяқын олқылықтар бар: негізгі құжаттар, мысалдар немесе тапсырмалар жоқ. Рефлексия формалды, әлсіз. Құрылым жүйесіз, нақты прогресті бағалауға кедергі келтіреді. Талаптарға сәйкестік минималды.
	C- (1,67; 60-64%)	Портфолио әлсіз: бөлімдердің едәуір бөлігі орындалмаған немесе нашар жасалған. Материалдар толық емес, құрылымсыз немесе форматқа сәйкес келмейді. Нәтижелер кәсіби дамуды көрсетпейді.
	D+ (1,0; 50-54%)	Портфолио минималды талаптарға әрең сәйкеседі. Көптеген олқылықтар, әлсіз мысалдар, құзыреттерді меңгерудің дәлелдері жоқ. Рәсімдеу сапасы төмен, дербестік минималды. Прогресс іс жүзінде көрсетілмеген.
	Қанағаттанарлықсыз: FX (0,5; 25-49%)	Портфолио толық емес, жүйесіз және мазмұнсыз. Құрылымы жоқ, материалдар ретсіз немесе мүлдем сәйкес емес. Рефлексия жоқ немесе өте әлсіз. Бөлімдердің көпшілігі бос немесе қате рәсімделген. Бағдарлама талаптары орындалмаған.
	F (0; 0-24 %)	Портфолио ұсынылмаған немесе толықтай жарамсыз. Материалдар мен прогресс дәлелдері мүлдем жоқ. Портфолио оқу процесін де, құзыреттер деңгейін де, резиденттің дамуын да көрсетпейді.

Білімді бағалаудың көпбалдық жүйесі			
Әріптік жүйе бойынша бағалау	Балдардың сандық эквиваленті	Пайыздық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A -	3,67	90-94	
B +	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B -	2,67	75-79	
C +	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C -	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	

QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Терапия және кардиология» кафедрасы	
Силлабус	20 беттің 18 беті

F	0	0-24	канағаттанарлықсыз
11.	Оқу ресурстары		
Электронды ресурстар (мысалы: видео, аудио, дайджесты)	Ішкі аурулар. Эндокринология модулі [Электронный ресурс] : оқулық = Внутренние болезни. Модуль эндокринология : учебник / ред. Р. С. Досмағамбетова. - Электрон.текстовые дан. (49,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 248 бет.эл. опт. диск (CD-ROM). Дедов, И. И. Эндокринология [Электронный ресурс] : оқулық / И. И. Дедов, Г. А. Мельниченко, В. В. Фадеев ; қаз.тіл. ауд. А. Т. Алипова. - 2-бас., өңд. толық. - Электрон. текстовые дан. (1,42Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 400 бет.эл. опт. диск (CD-ROM) Эндокриндік жүйесі модулі [Электрондық ресурс] : оқулық / [С. К. Жаугашева және т. б.] ; жауапты ред.: С. Б. Жәутікова, С. Б. Нұрсұлтанова ; серия ред. Р. С. Досмағамбетова. - М. : Литтерра, 2014. - 325 б. https://elib.kaznu.kz/ Исакова, Д.Т.Эндокринология : Электрондық оқулық. - Жетysай: Университет "Сырдария", 2018. http://rmebrk.kz/ Скворцов, В.В., Тумаренко, А.В.Клиническая эндокринология : Краткий курс: Учебно-методическое пособие . . - Санкт-Петербург: СпецЛит, 2015. - 192 с. http://rmebrk.kz/ М.Ж.Еспенбетова, М.Т.Бөлеубаева, Ж.М.Жуманбаева Қалқанша без аурулары. Әдістемелік нұсқау – Алматы: ЖШС «Эверо» 2020. - 186 бет. https://elib.kz/ru/search/read_book/291/		
Электронды оқулықтар	http://ifomclinical.startpractice.com http://www.medscape.com http://research.nhgri.nih.gov http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/ http://www.medline.comhttp://www.medlit.com		
Журналдар(электронды журналдар)	https://www.sciencedirect.com https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed		
Әдібегер	Негізгі әдебиеттер Омаров, Т. Р. Неотложные состояния в клинике внутренних болезней : учебное пособие / Т. Р. Омаров, В. А. Омарова. - Караганда : АҚНҰР, 2019. - 518 с. Ішкі аурулар: Эндокринология модулі: оқулық = Внутренние болезни: модуль эндокринология : учебник / Л. Г. Тургунова [ж.б.]. - М. : "Литтерра", 2016. - 248 б. с. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2 : учебник / Ш. С. Калиева, Н. А. Симохина. - Алматы :Эверо, 2016. - 288 с. Аметов, А. С. Эндокринология : учебник для студентов мед.вузов / А. С. Аметов, С. Б. Шустов, Ю. Ш. Халимов ; Рек. ГБОУ ДПО "Рос. мед. акад. последипломного образ.". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 352 ил. Дедов, И. И. Эндокринология : учебник / И. И. Дедов, Г. А. Мельниченко, В. В. Фадеев. - 3-е изд., перераб. и доп. ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ДПО "Российская мед.акад. последипломного образования" Мин. здравоохранения РФ. - М. : "Литтерра", 2015. - 416 с.		

QAZAQSTAN RESPUBLIKASY SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Терапия және кардиология» кафедрасы	20 беттің 19 беті
Силлабус	

Вялов, С. С. Общая врачебная практика: неотложная медицинская помощь : учебное пособие. - М. :Медпресс-информ, 2014. - 112 с.

Дедов, И. И. Эндокринология : оқулық / И. И. Дедов, Г. А. Мельниченко, В. В. Фадеев ; орысш. ауд. А. Т. Алипова; жауапты ред. Ж. Абылайұлы. - 2-бас., өңд., толықт. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 400 бет. +эл. опт. диск (CD-ROM).

Дедов, И. И. Эндокринология : учебник / И. И. Дедов, Г. А. Мельниченко, В. В. Фадеев. - 2-е изд., перераб. и доп. ; - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 432 с. : ил.

Қосымша әдебиеттер

Эндокринология : клинические рек. / под ред. И. И. Дедова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 592 с.

Алпысова, А. Р. Жедел жәрдем дәрігерінің тәжірибесіндегі төтенше жағдайлар: оқу-әдістемелік құрал / А. Р. Алпысова ; ҚР Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. КММУ. - Караганды : АҚНҰР, 2016. - 178 б. с.

Эндокринология :спр. / сост. А. С. Дементьев. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 608 с. - (Стандарты медицинской помощи).

Кардиология : национальное руководство / Российское кардиологическое общество ; под ред. Е. В. Шляхто. - 2-е изд., перераб. и доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 800 с.

Кишкун, А. А. Руководство по лабораторным методам диагностики : руководство / А. А. Кишкун. - 2-е изд., перераб. и доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 760 с. : ил.

Альмухамбетова Э.Ф. Ахметова Г.Д. Балалардағы жіті тыныс жетіспеушілігі.Ақ-Нұр,2014

Моисеев, В. С. Кардиомиопатии и миокардиты : руководство / В. С. Моисеев, Г. К. Киякбаев. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 352 с. : ил

12.	Пән саясаты
1. Санитарлық кітапша болған жағдайда Тәжірибелік сабақтарға жіберу; 2. Медициналық форманы қатаң сақтау (халаттар, маскалар, қалпақ, алынбалы аяқ киім); 3. Ауруханада жеке бас гигиенасы мен қауіпсіздік ережелерін міндетті түрде сақтау; 4. Ұжымда бағыну ережелерін сақтау және науқастармен және олардың туыстарымен жұмыс жасауда коммуникативті дағдыларды қалыптастыру; 5. Бөлімдегі кезекшілік – аптасына 1 рет; 6. Ішкі тәртіп ережелерін сақтау: науқастарды, аурухана қызметкерлерін және бөлімше қызметкерлерін өзара сыйлау;	
13.	Академияның моральдық -этикалық құндылықтарына негізделген академиялық саясат
1.	Анықтамалық нұсқаулық https://ukma.kz/files

1. АНЫҚТАМАЛЫҚ НҮСҚАУЛЫҚ		Бекіту және қайта қарау	
14.			
Кітапхана-ақпараттық орталығымен келісілген күн	Хаттама № 25.06.2015	ҚАО басшысы	Қолы
Кафедрада бекітілген күні	Хаттама № 27.06.2015	Кафедра меңгерушісі	Қолы
«Терапия» бағыты бойынша АҚ мақұлдаған күні	Хаттама № 27.06.2015	ББ АҚ төраға	Қолы
Қайта қарау күні	Хаттама №	Кафедра меңгерушісінің	Қолы
ББ АҚ қайта қарау күні	Хаттама №	ББ АҚ төрағасының ТАЖ	Қолы